Зображення життя і побуту українського селянства в повісті Г.Ф.Квітки-Основ'яненка "Маруся"

Українські повісті й оповідання Квітки майстерно написані у формі живої, докладної розповіді людини з народу мудрого старожила з харківської околиці Грицька Основ'яненка. Перевтілення в оповідача з народу дало письменникові можливість бачити й оцінювати життєві явища з позицій простого селянина, вільно користуватися народною говіркою і фольклорними матеріалами.

Повість "Маруся". Картини селянського побуту передані з великою достовірністю і любов'ю. Читаючи її, поринаєш у правдивий світ народного побуту. У центрі оповіді- "происшествие трогательное": на перешкоді до єднання двох закоханих - селянської дівчини Марусі й хлопця з міських ремісників Василя - стоїть загроза страшної миколаївської рекрутчини. Автор подає зворушливу історію чистого і вірного кохання, що закінчується трагічно.

Зміст повісті нескладний. Найголовніше - як саме змальовані герої, відображається душевне багатство сільських трудівників головних героїв. У своїй оповіді письменник широко використовує народнопоетичні елементи. Змалювання зовнішнього і внутрішнього світу Марусі і Василя дуже близькі до фольклору.

Точно описує автор одяг Марусі - народне вбрання слобожанської дівчини. Вона працьовита, чемна, не любить ходити на вечорниці, прислухається до повчань панотця. Її кохання щире, вона без Василя сумує і печалиться, і вечорами все поглядає на вечірню зіроньку, на котру вони з Василем домовились дивитись одночасно. Її життя - це правидне життя сільської жінки. Маруся змальована у праці, у поводженні з батьками, у колі своїх друзів, у коханні, щасті й журбі, у хворобі, стражданні і смерті.

Інші образи - це теж добропорядні, виховані, працелюбні, смиренні, богобоязливі люди. Прості селяни-кріпаки. Василь - працьовитий, чесний, добрий, вірний у коханні.

Наум Дрот - батько Марусі. Це глибоко релігійна людина, смиренна перед Богом та владою. Завдяки набожності та чесній праці нажив достаток та досяг щастя і морального задоволення. Наум Дрот умудрений життєвим досвідом. Він не віддає дочку за сироту лише через те, що добре знає, яка доля чекає солдатку - "ні жінку, ні удовицю.., як саму послідню паплюгу..." Він у своїх діях виходить з реальних тогочасних умов.

Майстерно вплітається в канву оповіді деталізована картина сватання : "Пішла Маруся у кімнату і винесла на дерев'яній тарілці два рушники довгих та мудро вишитих, хрест-нахрест покладених, і положила на хлібові святому, а сама встала перед образом та й вдарила три поклони". Хліб-сіль, рушники, образи - найсвятіші обереги кожної української сім'ї. Детально змальовує Кітка-Основ'яненко і картини заручин, весілля, похорону, з неперевершеною майстерністю зображено темпераментні національні танці.

Реалістично змальовує письменник і трудові будні селян, показує трудову діяльність хлібороба, розповідає про те, що" в його господарстві, в сільській околиці і в хаті між жіноцтвом діється". Проте далі околиці і господарства письменник не виходить. Головне у його повісті - це лише мораль і побут життя селянства. І це не дивно, бо Квітка-Основ'яненко вважає існуючий лад нормальним. Не нормальна лише поведінка деяких можновладців, тому хазяїн у "Марусі" добрий, який пропонує Василеві за чесну працю

знайти замість нього "найомщика" в солдати. Така неоднозначність трактування народного життя дає нам можливість говорити про повість як твір сентиментально-реалістичний.

Роздумуючи над твором після його прочитання, приходиш до висновку про багатство і самобутність української культури. Квітка з любов'ю оспівав у повісті "Маруся" свій чудовий рідний край, свій народ. Найважливішим же героєм, на думку Бєлінського, є Україна " з її поетичною природою, з її поетичним життям простого народу, з її поетичними звичаями". Ми спадкоємці цього неоціненного скарбу, нам берегти культуру та історію своїх предків.